

TE-palvelut 2024

Kuntaliiton infotilaisuus

TE-palvelut 2024 -uudistus: Hankinnat

keskiviikkona 5.4.2023 klo 9–10

Ohjelma

- Tilaisuuden avaus, **Erja Lindberg**, Kuntaliitto
- TE24-uudistuksen toimeenpanon valmistelu hankintojen näkökulmasta, **Raisa Erma**, Uudenmaan ELY-keskus
- TE-palvelujen hankinnat, **Paula Tervo**, Uudenmaan ELY-keskus
- Valmistelussa huomioitavia hankintalainsäädännön reunaehtoja, **Niina Ruuskanen**, Julkisten hankintojen neuvontayksikkö
- Kuntapuheenvuoro: TE24-uudistus ja kuntien hankintayhteistyö, **Ville Salo**, Helsingin kaupunki
- Loppusanat

TE-palvelut 2024

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TE24 Hankinnat - alatyöryhmä

Kuntaliitto 5.4.2023

Raisa Erma

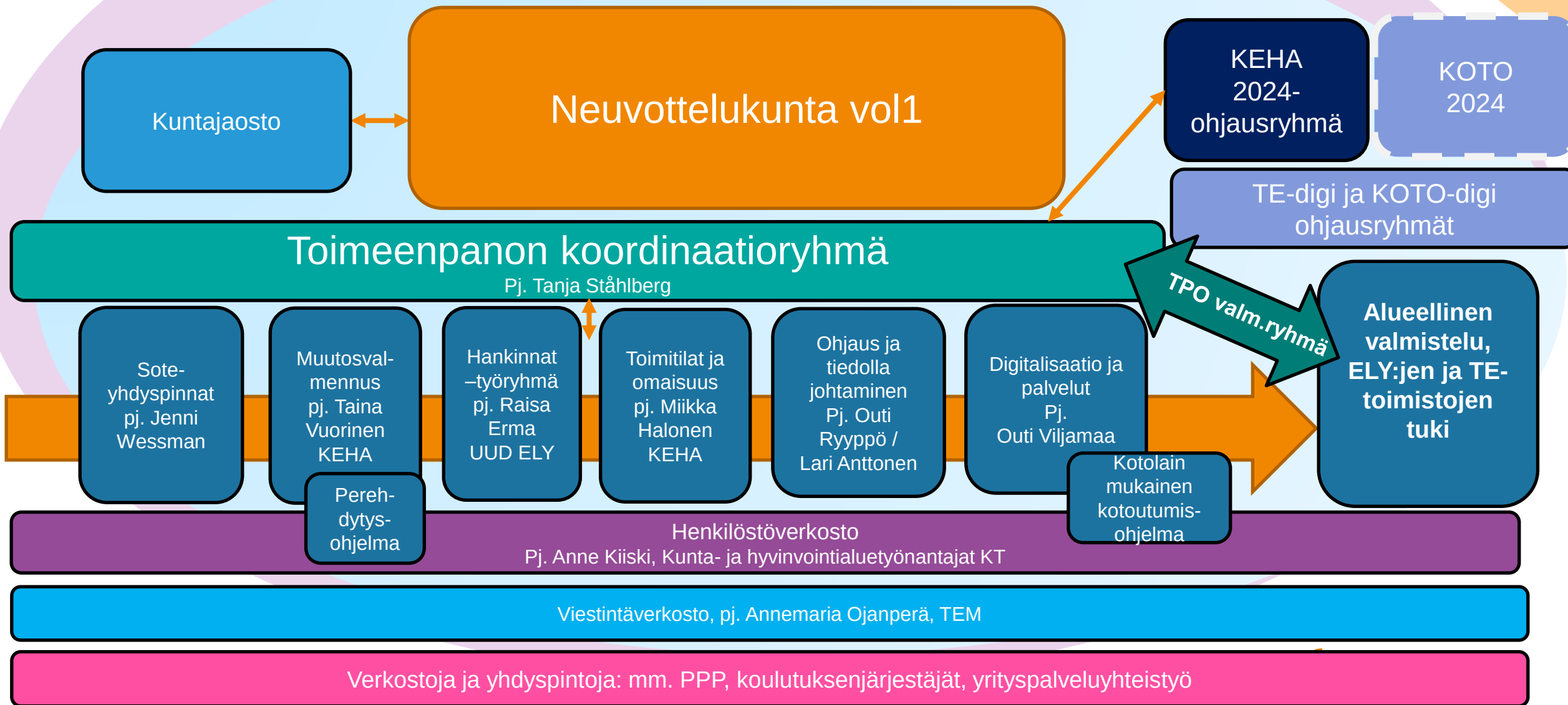

TE-palvelut 2024

TE24: Valtakunnallinen toimeenpanon tuki- ja ohjausrakenne

Yhteinen viestintä-,
vuorovaikutus ja
yhteistyöalusta

Ajankohtaista ryhmän työskentelystä

Ensimmäinen ELY-
keskusten
hankintayksiköille
suunnattu
toimintasuositus
annettiin 12.12.2022

Valmisteltu
työsuunnitelmaksi
tiekartta työskentelyn
jäsentämiseksi vuosille
2023-2024

Viimeistelyssä TE-
palveluhankintojen
valtakunnallinen
prosessikuvaus, jota
voidaan alueilla
hyödyntää / täydentää

Toimeenpano-ohjelman
käsikirjan sisällön
tuottaminen TE-
palveluhankintojen
näkökulmasta (ylätason
periaatteet)

Sovittu, että TE-
palveluhankintoihin
liittyen, tuotetaan
sisältöä myös
perehdytyksen
tukiohjelmaan

Rajapintojen
tunnistaminen muiden
ryhmien ja
organisaatioiden työhön
ja valmisteluvastuista
sopiminen

Ryhmän työtä voit seurata ja materiaaleja löytää

- Hankinnat – alatyöryhmän hankesivut:

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM081:00/2022>

- Työmarkkinatori

<https://tyomarkkinatori.fi/uudistukset2024>

Kiitos!

tem.fi/te-palvelut-2024-uudistus

#TEpalvelut2024

Twitter: @TEpalvelut2024

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TE-palvelut 2024

TE-palvelut 2024

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TE-palveluiden hankinnat

5.4.2023, Kuntaliiton Hankinnat-webinaari
Paula Tervo, Uudenmaan ELY-keskus

 TE-palvelut 2024

Sisältö

1. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut
2. JTYPL:n nojalla hankittavat palvelut
3. Tilastotietoa hankituista TE-palveluista
4. Nykyinen hankintatoimen organisoituminen
5. TEPA24-uudistus: Hankintojen ja sopimusten siirtoon liittyviä ratkaistavia asioita

1) Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut

- Julkisilla työvoima- ja yrityspalveluilla edistetään työmarkkinoiden toimivuutta turvaamalla osaavan työvoiman saatavuutta ja tarjoamalla työtä hakeville mahdollisuuksia saada työtä sekä edistetään uuden yritystoiminnan syntymistä ja kehitetään yritysten toimintaedellytyksiä ja työelämän laatua (JTYPL (916/2012) 1 luku 2 §).
- Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tarjoaminen perustuu elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden tarpeisiin ja muutosten ennakkointiin.
- TE-toimisto, TE-ASP ja ELY-keskus voi tuottaa JTYPL:ssä tarkoitetut palvelut itse tai hankkia ne osaksi tai kokonaan palvelujen tuottajilta valtion talousarviossa palvelujen hankkimista varten osoitetulla määrärahalla. Työllisyysmäärärahojen avulla tuetaan erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä.

2) JTYPL:n nojalla hankittavat palvelut

- Asiantuntija-arvioinnit (JTYPL 4 luku 2 §)
- Valmennukset (JTYPL 4 luku 4 §): Työnhakuvalmennus, Uravalmennus, Työhönvalmennus
- Työvoimakoulutukset (JTYPL 5 luku):
 - ammatillisesti suuntautunutta koulutusta, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen
 - yrittäjyyskoulutusta
 - kotoutumisen edistämisestä annetun lain 20 §:ssä tarkoitettua kotoutumiskoulutusta, lukuun ottamatta luku- ja kirjoitustaidon opetusta.
 - koulutuksen yhteishankinta: RekryKoulutus, TäsmäKoulutus, MuutosKoulutus
- Muutosturvakoulutus 55 vuotta täyttäneille (JTYPL 5 a luku)
- Yrityksen kehittämispalvelut (JTYPL 8 luku 5 §) → jää ELY-keskuksille TE-palvelut 2024 - uudistuksessa

3) Tilastotietoa hankituista palveluista

- Vuonna 2022 TE-palveluhankintojen sopimuksia oli voimassa yhteensä noin **2400 kpl** (sis. puitesopimukset ja työvoimakoulutuksena toteutettavan yhteishankintakoulutuksen työnantajakohtaiset hankintasopimukset).
- Palveluntuottajat ovat yksityisiä palveluntuottajia, joita on yhteensä valtakunnallisesti yli **250**.
- Hankittujen palveluiden vuotuinen sidonta on ollut viime vuosina yhteensä noin **200 miljoonaa euroa**. Työvoimakoulutusten ja valmennusten toteumatiedot v. 2022 ja 2021:
 - Työvoimakoulutukset: 104 milj. € (2022), 103 milj. € (2021)
 - Valmennukset: 24 milj. € (2022), 19 milj. € (2021)

4) Nykyinen hankintatoimen organisoituminen

- ELY-keskukset (15 kpl) vastaavat hankinnoista, TE-toimistot (15 kpl) voivat hankkia ELY-keskusten määäämissä rajoissa. ELY-keskukset ja TE-toimistot ovat itsenäisiä hankintayksiköitään.
- TE-palveluhankintaa tekevät asiantuntijat ovat sekä substanssi- että hankinta-asiantuntijoita.
- Valtakunnallisesti organisoitu TE-palveluhankintojen oikeudellinen tuki ja kehittäminen (Uudenmaan ELY-keskus).
- Teemme valtakunnallisesti yhteistyötä hankinnoissa ja hankintojen kehittämisessä (yhteiset järjestelmät, prosessit, asiakirjat ja koulutukset).

5) TEPA24-uudistus: Hankintojen ja sopimusten siirtoon liittyviä ratkaistavia asioita

- Tavoitteena on, että palveluissa ja asiakasohjauksessa ei tapahdu katkoja TEPA24-uudistuksessa.
- Ratkaistavia asioita muun muassa seuraavat:
 - Toimivaltakysymykset + lainsäädännön mahdolliset tarkennukset
 - Hankintasopimusten siirtoon liittyvät asiat
 - Kesken olevat hankintojen valitusasiat
 - Rahoitukseen ja määrärahoihin liittyvät kysymykset

Kiitos!

Hankinnat-työryhmä

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM081:00/2022>

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TE-palvelut 2024

TE-palvelut 2024-uudistus - Valmistelussa huomioitavia hankintalainsäädännön reunaehdoja

erityisasiantuntija Niina Ruuskanen

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö

JHNY

Uudistus hankintojen näkökulmasta

TE-palvelut 2024 -uudistus ja hankinnat

Hankintasopimus-ten siirto

Siirron valmistelu ja toimeenpano

Sopimusmuutokset

Uusien hankintojen kilpailuttaminen

Vastuut ja toimivalta

Sopimusehdot

Hankintatoimen organisointi ja yhteistyö

Mm. hankintaosaaminen

Yhteishankinnat,
sidosyksikkökysymykset

Hankintasopimusten siirtoon liittyviä hankintalainsäädännön reunaehdoja

Hankintasopimusten siirtäminen

- Kunnille siirtyy kilpailutettuja sopimuksia siirtyviin tehtäviin liittyen
- Sopimusten joukossa voi olla
 - Kokonaan/sellaisenaan siirtyviä sopimuksia
 - Osaksi siirtyviä/usean kunnan kesken jaettavia sopimuksia
 - Yhteishankintoja
 - Puitejärjestelyjä/dynaamisia hankintajärjestelmiä
 - Päällekkäisiä sopimuksia jne.

Peruslähtökohdat

- Sopimusten siirron osalta jokaista sopimusta tulee tarkastella erikseen
- Noudatettava sopimuksen ehtoja, huom. myös JYSE, JIT ym. yleiset ehdot
- Huomioitava, ettei yksipuolisia muutoksia voi sopimusoikeudellisesti lähtökohtaisesti tehdä, sopimuksessa on aina kaksi osapuolta
- Hankintalain (1397/2016) 136 §:n reunaehdot määrittävät hankintasopimuksen muuttamista
- Tarkastelussa huomioitava myös, onko kyseessä ylipäättään hankintalain soveltamisalassa oleva sopimus/järjestely

Hankintasopimusten muuttaminen

- Hankintalain 136 § sopimusten muuttamisesta sopimuskaudella: koskee EU-hankintoja sekä kynnysarvot ylittäviä sote- ja muita erityisiä palveluhankintoja ja käyttöoikeussopimuksia
- Sopimusten **olennainen muuttaminen sopimuskaudella on lähtökohtaisesti kiellettyä**
- Hankintasopimuksen merkittävä muuttamisen katsottu loukkaavan tarjouskilpailuun osallistuneiden **yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja avoimuusperiaatetta**

Hankintasopimuksen olennainen muutos

- Hankintalain 136 §:n 1 momentin mukaan olennaisena pidetään ainakin seuraavia muutoksia:
 - muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, **olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyn tarjouksen hyväksymisen tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia**
 - sopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen **taloudellisesti edullisempi sopimuskumppanille** sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty
 - muutos **laajentaa sopimuksen tai puitejärjestelyn soveltamisalaa huomattavasti**
 - **sopimuskumppani**, jonka kanssa hankintayksikkö on alun perin tehnyt sopimuksen, **korvataan uudella sopimuskumppanilla.**

Sallitut sopimusmuutokset

- Hankintalain 136 §:n 2 momentissa säädetyissä tilanteissa muuttaminen on kuitenkin sallittua:
 - Sopimuksen alkuperäisiin, selkeisiin, täsmällisiin ja yksiselitteisiin ehtoihin perustuvat muutokset
 - Tarve lisätöille, eikä sopimuskumppanin vaihtaminen mahdollista (maks. 50 %/muutos + sopimusmuutosilmoitus)
 - Ennakoimattomiin olosuhteisiin perustuvat muutokset (maks. 50 %/muutos + sopimusmuutosilmoitus)
 - Sopimuskumppanin rakenteelliset muutokset, esim. yritysjärjestelyt
 - Vähäarvoinen muutos (maks. 10 %/15 % alkuperäisen sopimuksen arvosta + alittaa EU/liitteen E kynnysarvon, kumulatiivinen)

Lain vastaisesti muutettu sopimus

- Hankintasäännösten vastaisesti muutettu sopimus katsottu oikeuskäytännössä uuden sopimuksen tekemiseksi kilpailuttamatta (ns. laiton suoramankinta)
 - Suoramankintojen muutoksenhakuaika maks. 6 kk sopimuksen tekemisestä
 - Hankintayksikkö voi lain nojalla irtisanoa hankintasopimuksen päättymään välittömästi, jos sopimukseen on tehty olennainen muutos (hankintalain 137 §)
- Uusi kilpailutus sopimuksesta muutetuin ehdoin

Huomioitavaa 1/2

- Hankintalaissa ei tyhjentävää ratkaisua hankintayksikön sopimuksen jakamisesta toiselle julkiselle toimijalle TE-uudistusta vastaavassa tilanteessa
 - Tapauskohtainen arvio
 - Jaettavat sopimukset: Ostojen määrä, sopimuksen sisältö tai kesto eivät saa sopimuksen jakamisen johdosta olennaisesti muuttua
- Yleisten sopimusehtojen (JYSE) mukaan muutoksille tarvitaan kummankin sopimusosapuolen hyväksyntä (paitsi jos sopimusehdot mahdollistavat yksipuolisen sopimuksen siirron)
- Lähtökohtaisesti uusissa sopimuksissa olisi hyvä huomioida TE-uudistus
 - Tällöin muutokset mahdollisia kyseisen ehdon mukaisesti

Huomioitavaa 2/2

- Jos sopimusta on ollut välttämätöntä muuttaa olennaisesti, voivat muutostilanteessa hankintalain mahdollistamat nopeutetut määräajat/menettelyt olla käytettävissä
- Pelkkä uuden sopimuksen kilpailuttamisen suunnittelu ei oikeuta tekemään suora hankintaa tai jatkamaan vanhaa sopimusta, joka ei ole enää voimassa, esim. määräaika on päättynyt tai arvo ylittynyt
- Siirron aikaisissa järjestelyissä tulee ottaa huomioon jokaisen sopimuksen erityispiirteet ja toimittajien tasapuolinen kohtelu

➤ **Aloita ajoissa ja tee yhteistyötä!**

Tukea hankintoihin:

- JHNY vastaa sähköpostitse ja puhelimitse **hankintayksiköiden** esittämiin kysymyksiin hankintalain tai siihen liittyvien lakien soveltamisesta. Neuvonta on maksutonta.
- Meidät tavoitat:

Palvelusähköposti
hankinnat@kuntaliitto.fi

Verkkosivusto
www.hankinnat.fi

JHNY

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TE-palvelut 2024

TE24-uudistus ja pk-seudun työvoimaviranomaisten hankintayhteistyö

Ville Salo, johtava asiantuntija
ville.j.salo@hel.fi

Lähtötilanne

- Tämänhetkisen valmistelutilanteen perusteella Helsinki ja Vantaa tulevat molemmat toimimaan yksin työvoimaviranomaisina
 - Espoo muodostaisi yhteisen työllisyysalueen ainakin Kauniaisten sekä mahdollisesti joidenkin muiden Länsi-Uudenmaan kuntien kanssa
- Kaupunkien johdolta toimeksianto selvittää mahdollisuutta järjestää työvoimapalveluiden hankintoja sekä työnantajapalveluita työvoimaviranomaisten yhteistyössä
 - Kaupungeille tärkeät kohderyhmät, toimialapainotukset ja niihin liittyvät tavoitteet tulee huomioida yhteistyössä
 - Tavoite: Hankinnat tehdään taloudellisesti Helsingin, Vantaan ja Espoon edun mukaisesti ja hyödyt sekä riskit jakautuvat niiden välillä tasapuolisesti

PKS-työvoimaviranomaisten yhteistyön selvittäminen

Tavoitteet	Kuvata pääkaupunkiseudulle syntyvien työvoimaviranomaisten yhteistyön tekemisen tavat riittävällä tasolla, että niistä voidaan sopia ennen syyskuuta 2023
Päätuotokset	1) Suositus tai suositukset yhteistyössä järjestettävistä palveluista ja toiminnoista sekä yhteistyön piiriin kuuluvien palveluiden tai toimintojen toteuttamistavoista 2) Kuvaus yhteistyön ydinprosesseista 3) Kuvaus organisoimis- ja järjestäytymistavasta 4) Kuvaus rahoituksesta ja rahoituksen määräytymisperusteista 5) Kuvaus oikeudellisesta perustasta sekä yhteistyön aloittamiseen liittyvästä hallinnollisesta päätöspolusta ja -prosessista eri kaupungeissa 6) Luonnos sopimukseksi/sopimuksiksi kaupunkien tulevasta työvoimaviranomaisten välisestä yhteistyöstä työnantajapalveluiden tuottamisessa sekä työvoimapalvelujen hankinnassa
Hyötytavoitteet	Työnantajapalvelu on seudulla mahdollisimman tehokasta ja asiakkaan näkökulmasta helppoa Työvoimapalveluiden hankintoihin kohdennettavat resurssit käytetään seudulla mahdollisimman tehokkaasti Kaupungeilta poistuu kannusteita epäterveeseen kilpailuun
Rajaukset	Projektissa ei ole kyse sisällöllisestä kehittämisestä. Sisällölliset kysymykset ohjaavat kuitenkin sitä, millaiset yhteistyössä järjestettävistä kokonaisuuksista tulee ja miten ne on syytä organisoida. Jos ehdotettu ratkaisu rajaa tulevaisuudessa tehtäviä strategisia valintoja, tämä tulee kuvata.
DL	Aiesopimusluonnoksen esittely kaupunkien johdolle kesäkuussa 2023, tarkentaminen jatkunee syksyllä

Miksi yhteistyötä hankinnoissa?

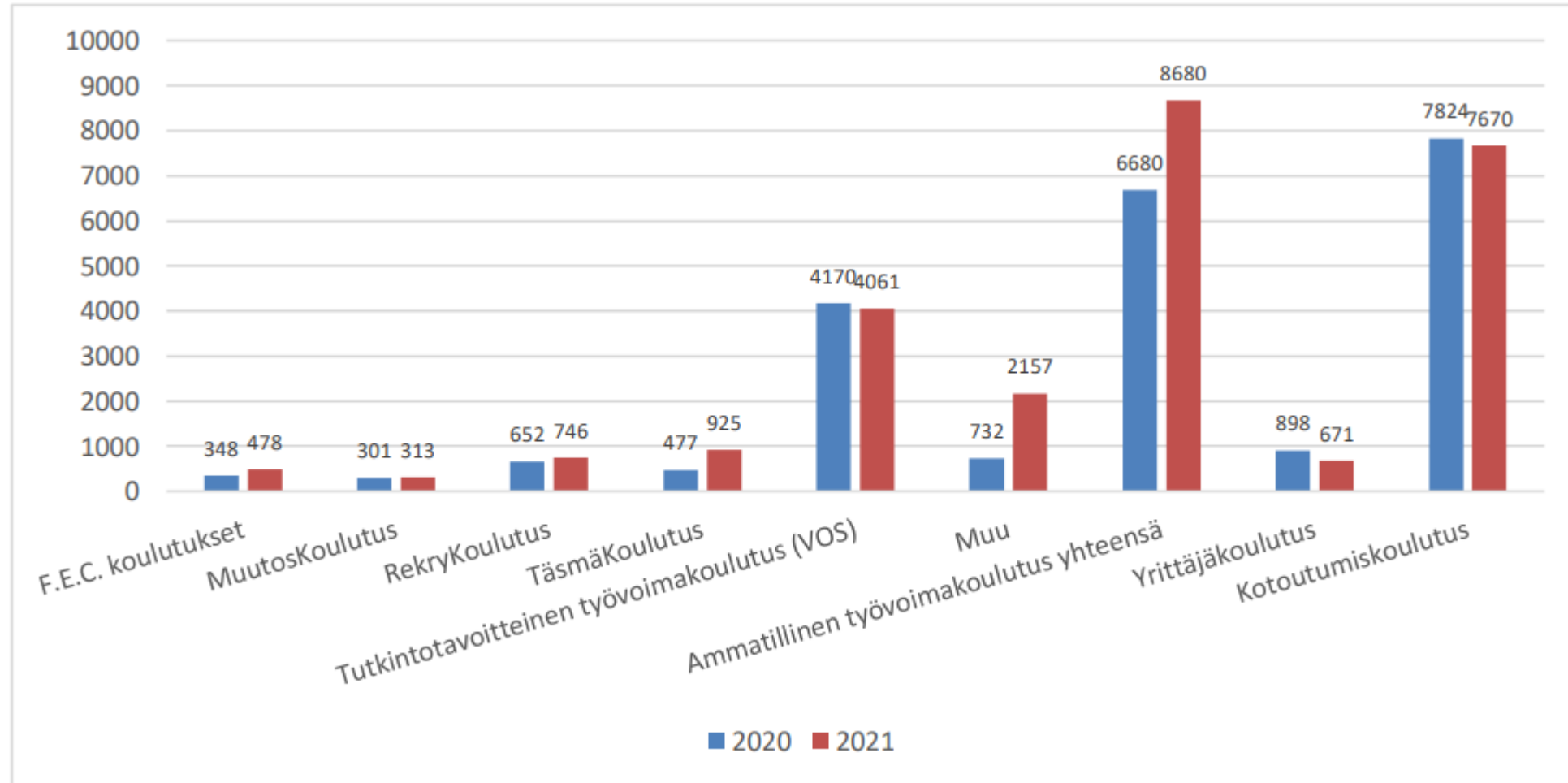
- Yhteinen työssäkäyntialue, välimatkat lyhyitä ja toimiva julkinen liikenne
 - Paljon palveluntarjoajia, toimiva markkina
- Pienemmät järjestävät yksiköt kuin aiemmin maakuntatasolla - minimoitava muutoksessa syntyviä tehokkuustappioita
 - Palveluhankinnat ovat taloudellisesti tehokkaampia kun vähintään puitesopimukset (tällä hetkellä Uudenmaan ELY, n. 70 kpl) tehdään yhteisesti
 - Hankintaosaamista ei kannata pirstoa (valtiolta 2025 siirtyvät työntekijät)
 - Myös muuta palveluntuotannon koordinoitua (OKM-rahoitteinen työvoimakoulutus) on joka tapauksessa tehtävä alueellisesti
- Yhteistyö voi mahdollistaa pienempien asiakassegmenttien huomioimisen

Mitä hankitaan?

Mitä hankitaan yhdessä?

Koulutustyyppijakauma Uudellamaalla

Kuva 2 Vuosina 2020–2021 alkaneet ammatillisen työvoimakoulutuksen koulutusjaksot koulutustyyppin mukaan (Lähde: URA-raportti)

Palveluiden järjestämisen vaihtoehtoja (eivät toisiaan poissulkevia)

- 1) Alueen ammatilliset koulutuksenjärjestäjät tuottavat työvoimakoulutusta OKM:n vos-rahalla
- 2) Koulutuksenjärjestäjäsidossyöksikkö (tai muu kaupungin sisäinen taho) tuottaa työvoimakoulutusta (tai muuta palvelua) omana tuotantona kaupungin rahalla
- 3) Työvoimaviranomainen hankkii yksin palvelun, johon ohjaa asiakkaita
- 4) Työvoimaviranomaiset tekevät yhdessä puitesopimuksen, josta he hankkivat erikseen palvelua
- 5) Työvoimaviranomaiset tekevät yhdessä varsinaisia palveluhankintoja

Lähtökohdat

- Alueella ei ole vahvaa perinnettä hankintayhteistyölle, esimerkiksi valmista yhteishankintayksikköä
- Haluamme että toimivat työvoimapalvelumarkkinat säilyvät alueella
- Uudistusta on perusteltu kuntien palvelutarjonnan tehokkaammalla hyödyntämisellä – sidosyksiköiden hyödyntämisen potentiaali selvitettävä
- Lopulta pidettävä mielessä se, kuinka turvataan asiakkaiden lakisääteinen palvelu 1.1.2025

**Miten hankitaan
yhdessä?**

Sopimuksellinen yhteistyö

Työvoimapalvelulaki 13 § Kuntien yhteistoiminta järjestämisvastuun toteuttamiseksi

Sen estämättä, mitä kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä voi sopia tässä laissa tarkoitetun työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi.

Kuntalaki 54 § Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta

Kunnalle, kuntayhtymälle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi.

Sopimukseen on otettava tarpeelliset määräykset ainakin tehtävän sisällöstä, tehtävän hoidon seurannasta, kustannusten perusteista ja jakautumisesta sekä sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta.

Vaihtoehdot yhteistyömuodoiksi

1. Hankintarengas – yhteistyö puitesopimuksissa, joista kuitenkin tilataan erikseen
 2. Erilliset sopimukset yhteisistä hankinnoista – vaihtuva hankintayksikkö
 3. Yhteishankintayksikkö (ei realistinen tässä aikataulussa)
- Vaihtoehtoja voidaan myös yhdistellä
 - Vaihtoehtojen arvioinnissa keskeistä ymmärtää palveluntuottajan näkökulmaa

Ratkaistavia käytännön asioita

- Asiakasohjaus hankittuihin palveluihin kolmesta eri henkilöasiakaspalvelusta käsin
- Hankintojen suunnittelu ja seuranta substanssista käsin – prosessin rakentaminen kolmelle eri henkilöasiakaspalvelulle (vrt. nykyinen ELY ja TE-toimisto)
- Hankintoihin liittyvät sopimustekniset asiat, käytäntöjen harmonisointi
 - Tietosuojalinjaukset
- Yhteistyö ELY:n kanssa nyt
 - Tiedontuotanto ja asiantuntemus
 - Hankintoihin vaikuttaminen ennen työvoimaviranomaisten virallistamista?

TE-palvelut 2024

Kuntaliiton infotilaisuudet TE-palvelut 2024 -uudistuksesta keskiviikkoisin klo 9–10

- 8.3. Järjestämisvastuu**
- 15.3. Palvelusuunnittelu**
- 22.3. Rahoitus**
- 29.3. Digiasiat**
- 5.4. Hankinnat**
- 12.4. KOTO2024**
- 19.4. TE-palvelut 2024 -uudistus kuntapäätäjille**

TE-palvelut 2024

Kiitos!